

FinELibin sopimusneuvottelut ja open access

Arja Tuuliniemi

Kirjastoverkkopäivät 2017

26.10.2017

Sisällys

- FinELib neuvottelee
 - Uusi tavoite avoimen julkaisemisen (OA) edistäminen
- Mistä FinELib konkreettisesti neuvottelee (mitkä aineistot, mistä asioista neuvotellaan)
- Neuvottelujen haasteet
- Kansainvälinen OA-neuvottelutilanne
- FinELibin neuvottelutilanne

FinELib neuvottelee

- Konsortio neuvottelee käyttöoikeussopimuksia koti- ja ulkomaisiin elektronisiin aineistoihin
- FinELib on suomalaisen yliopistojen, ammattikorkeakoulujen, tutkimuslaitosten, erikoiskirjastojen ja yleisten kirjastojen muodostama konsortio, jonka tehtävä on turvata ja parantaa elektronisten aineistojen saatavuutta.
- Konsortiota palveleva [FinELib-toimisto](#) toimii Kansalliskirjastossa

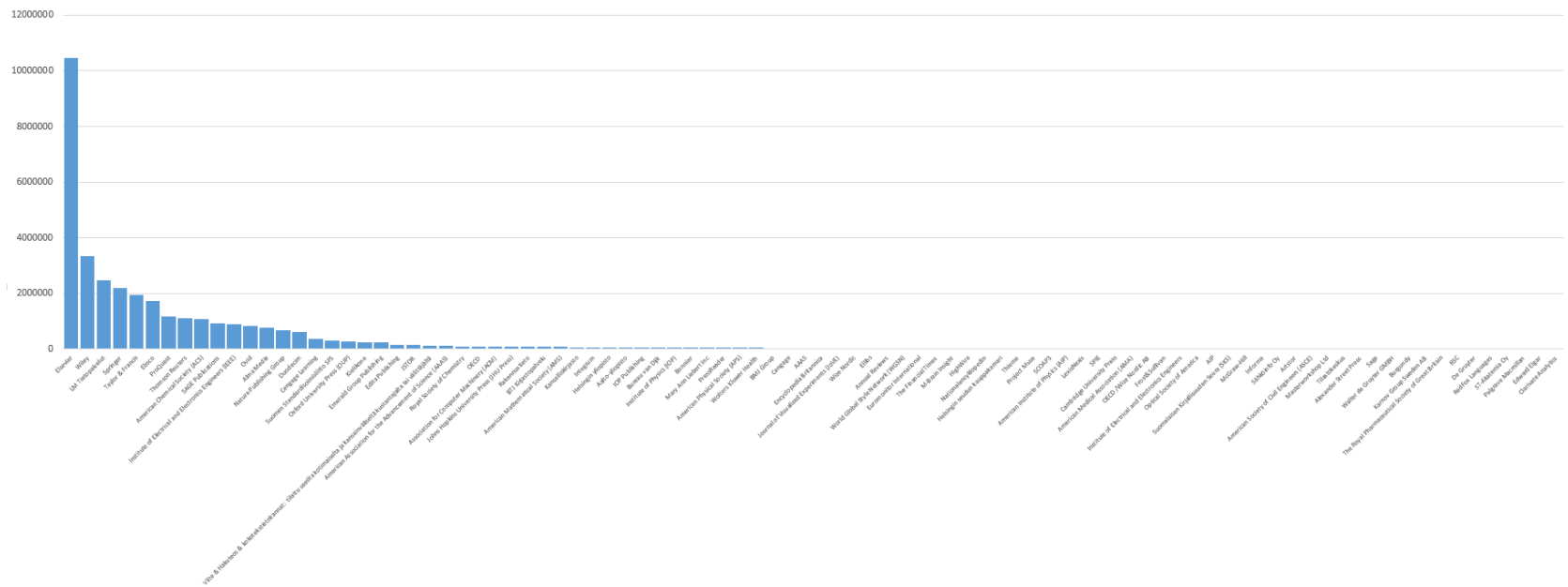
Mihin FinELib neuvotteluilla pyrkii - hinta

▪ Kohtuulliset hinnat

- Suomalaiset korkeakoulut ja tutkimusorganisaatiot maksoivat viime vuonna 35 miljoonaa euroa tieteellisten julkaisujen e-aineistoista
 - Tiedelehtien tilauskustannukset ovat nousseet jyrkästi viime vuosina
 - Samaan aikaan suomalaisten korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten budjetit ovat pienentyneet
- ## ▪ Kokonaiskustannukset: tilausmaksut + OA
- Tilausmaksut tiedossa
 - Ei tietoa maksetuista OA-maksuista

Tiedekustantamisen keskittyminen

- Suomessa viidelle suurimmalle kustantajalle 80 % e-aineistokuluista

<https://avointiede.fi/-/35-miljoonaa-euroa-tiedejulkaisujen-tilausmaksuihin>

Mihin FinELib neuvotteluilla pyrkii - OA

- Tiedon avoin saatavuus (OA) =
Tieteellisten julkaisujen tulisi olla ilman viivettä kaikkien saatavilla
 - Tavoitteena on saada suomalaisille tutkijoille oikeus julkaista artikkelinsa avoimesti mahdollisimman monessa laadukkaassa tiedelehdessä siten että kustannukset katetaan lisenssimaksuilla
 - Pääosa julkaisemisesta edelleen tilausmaksullisissa lehdissä > OA-julkaisemisen lisääminen näissä lehdissä > lehdet OA-lehdiksi
 - Edellytys: siirtyminen kohti täysin avointa julkaisemista

Julkaisutyyppi: , A	✕
Vertaisarvioidut tieteelliset artikkelit, 0	
Julkaisu vuosi: 2016	✕
2016	✓
Open Access	▲
Rinnakaistallennettu	5 126
OA-julkaisukanava	4 813
Muu OA-saatavuus	844

Juuli.fi

The 2016 data: Peer-reviewed articles (A1-A4) and OA at Finnish universities

University	Publications	Gold OA	Other OA	Green OA	OA total
Aalto Univ	3036	367	143	317	663
Hanken	207	38	8	22	52
Univ of Helsinki	7072	1110	155	1489	1750
Univ of Eastern Finland	2339	555	117	261	718
Univ of Jyväskylä	1882	385	60	947	985
Univ of Lapland	329	109	1	23	120
Lappeenranta Univ of Tech	819	257	3	4	261
Oulu University	2241	401	104	321	608
Univ of Arts	60	38	0	0	38
Tampere Univ of Tech	1504	262	33	269	411
Univ of Tampere	1878	423	113	364	583
Univ of Turku	2991	613	278	702	1128
Univ of Vaasa	306	54	35	30	106
Åbo Akademi	873	177	27	29	209
All universities	23096	4277	799	3951	6613
All universities of applied sciences	695	264	29	96	331

The 2016 data: Peer-reviewed articles (A1-A4) and OA at Finnish universities, in percentages

University	Gold OA	Other OA	Green OA	OA total	Green OA+
Aalto Univ	12,1 %	4,7 %	10,4 %	21,8 %	5,0 %
Hanken	18,4 %	3,9 %	10,6 %	25,1 %	2,9 %
Univ of Helsinki	15,7 %	2,2 %	21,1 %	24,7 %	6,9 %
Univ of Eastern Finland	23,7 %	5,0 %	11,2 %	30,7 %	2,0 %
Univ of Jyväskylä	20,5 %	3,2 %	50,3 %	52,3 %	28,7 %
Univ of Lapland	33,1 %	0,3 %	7,0 %	36,5 %	3,0 %
Lappeenranta Univ of Tech	31,4 %	0,4 %	0,5 %	31,9 %	0,1 %
Oulu University	17,9 %	4,6 %	14,3 %	27,1 %	4,6 %
Univ of Arts	63,3 %	0,0 %	0,0 %	63,3 %	0,0 %
Tampere Univ of Tech	17,4 %	2,2 %	17,9 %	27,3 %	7,7 %
Univ of Tampere	22,5 %	6,0 %	19,4 %	31,0 %	2,5 %
Univ of Turku	20,5 %	9,3 %	23,5 %	37,7 %	7,9 %
Univ of Vaasa	17,6 %	11,4 %	9,8 %	34,6 %	5,6 %
Åbo Akademi	20,3 %	3,1 %	3,3 %	23,9 %	0,6 %
All universities	18,5 %	3,5 %	17,1 %	28,6 %	6,7 %
All universities of applied sciences	38,0 %	4,2 %	13,8 %	47,6 %	5,5 %

Mistä aineistoista FinELib neuvottelee?

- Tietokannat, kirjat, hakuteokset, sanakirjat ja tieteelliset lehdet
- Vuonna 2017 FinELib käy neuvotteluja mm. seuraavien lehtikustantajien kanssa
 - American Chemical Society
 - Elsevier
 - Emerald
 - Institute of Electrical and Electronics Engineers
 - Lippincott Williams & Wilkins
 - SpringerNature
 - Wiley-Blackwell
- Kahden lehtikustantajan (Sage, Taylor & Francis) osalta avoin julkaiseminen sisältyy jo sopimukseen vuoden 2017 alusta

Miten neuvottelut edistävät avoimuutta / mistä neuvotellaan?

- OA-julkaisemisen kustannukset alas
 - OA-julkaisemisen prosessit tutkijalle helpommiksi
 - OA-julkaiseminen CC-lisensseillä mahdolliseksi, ilman lisämaksua
- OA-julkaisujen määrä kasvaa

Mitä haasteita OA-neuvotteluihin liittyy - kustantajat

- haluavat neuvotella vain lehtitilauksista, ei avoimesta julkaisemisesta
 - muutos viime vuodesta: OA mukana tarjouksissa
- näkevät avoimen julkaisemisen vain yhtenä uutena tulolähteenä (korkeat APC-maksut / sopimukseen lisähinta OA:sta), ei uutena julkaisumallina
- tehneet avoimen julkaisemisen niin monimutkaiseksi, että tutkijat eivät halua julkaista OA:na
- haluavat käyttää omia lisensejään CC-lisenssien sijaan
- tarjoavat erilaisia OA-malleja

Mitä muita haasteita OA-neuvotteluihin liittyy?

- Neuvotteluja varten tarvitaan tietoja
 - Julkaisumääristä kustantajittain
 - Avoimen julkaisemisen maksuista, jotta kokonaiskustannuksia voidaan arvioida
- Sidosryhmien tuki edellytys tavoitteiden saavuttamiselle
 - Voi edellyttää sopimuksen lopettamista ellei tavoitteita saavuteta
- Siirtymäkauden kustannukset
 - Globaali siirtyminen avoimeen julkaisemiseen tapahtuu eri aikaan

Neuvottelujen haasteet: siirtymävaihe

OA 10 % /
maksulliset
julk 90%

OA 90 % /
maksulliset
julkaisut 10 %

OA-neuvottelut muissa maissa

- Monissa maissa kustantajaneuvottelujen olennainen elementti on avoin julkaiseminen, ilman lisäkustannuksia
- Tilaukset eivät ole olleet uhattuina isossa mittakaavassa samalla tavalla kuin nyt (vaikka yksittäisiä tilauksia / yksittäiset organisaatiot ovat lakkauttaneet tilauksia)
 - Nyt kokonaiset konsortiot uhkaavat lakkauttaa tilauksia ellei kustantaja tarjoa kohtuullisia avoimen julkaisemisen ehtoja
 - säästyneet rahat käytetään muulla tavalla avoimuuden edistämiseen
 - Tilausten lopettamista helpottaa jos iso osa tiedejulkaisuista on helposti saatavilla

OA-neuvottelut muissa maissa

- Alankomaat: [useita OA-sopimuksia](#), ml. Elsevier, ACS, Wiley
 - Saksa: [kansalliset neuvottelut](#) käynnissä mm. Elsevierin, Wiley'n, SpringerNaturen kanssa
 - Itävalta: [sopimukset](#) mm. Emeraldin, Sagen, Taylor&Francisin kanssa
 - Pohjoismaat
 - Ruotsi: [sopimukset](#) mm. SpringerNaturen kanssa
 - Norja: neuvottelut käynnissä mm. Elsevierin kanssa
 - Iso-Britannia: [sopimukset](#) mm. SpringerNaturen, Wiley'n, Taylor&Francisin ja Sagen kanssa
 - Jne.
- Avoimien artikkeleiden määrä kasvaa

Kansainvälistä yhteistyötä, mm.

- OA2020 <https://oa2020.org/>
 - "Think globally, act locally"
- ESAC <http://esac-initiative.org/>
 - "good practice and guidelines with regard to the workflows"
- OpenAPC <https://www.intact-project.org/openapc/>
 - "datasets on fees paid for open access journal articles"

FinELib neuvottelutilanne 26.10.2017

- Elsevier, SpringerNature, Wiley
 - OA-tarjous saatu, neuvottelut ehdoista jatkuvat
- ACS
 - ACS luvannut lähettää OA-tarjouksen
- Lippincott
 - OA-tarjous saatu

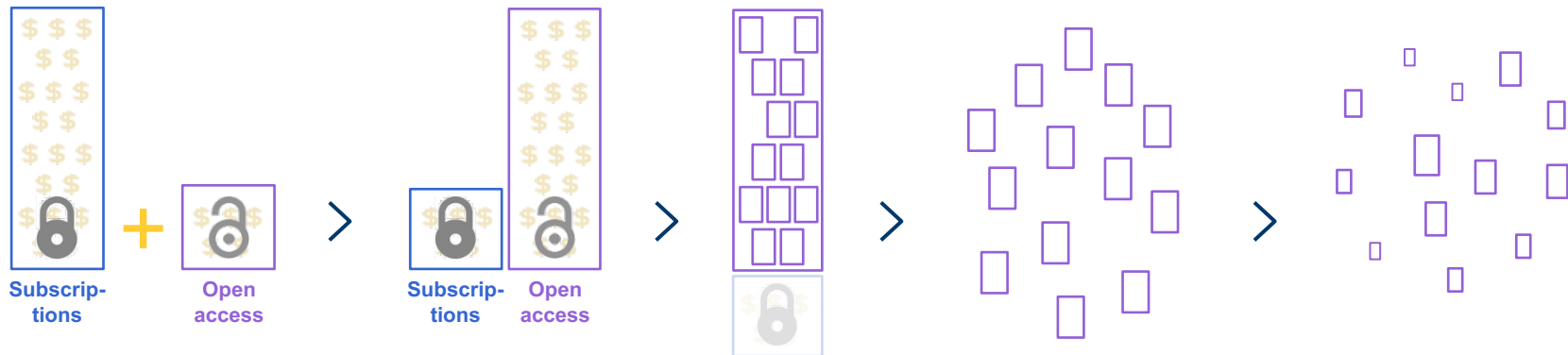
Vuonna 2016 solmitut sopimukset: SAGE

- Alennettu kirjoittajamaksu 200 GBP
 - Edellyttää että vastaava kirjoittaja on lehtikokoelmaa tilaavasta organisaatiosta
 - Kattaa n. 750 Sagen lehteä
- Edellyttää
 - että tutkijalla / tutkimusprojektilla on rahoitus alennettuun APC-maksuun
 - että tutkija on tietoinen alennusmahdollisuudesta
- Lisätietoja: <https://www.kiwi.fi/x/ELZ7B>

Vuonna 2016 solmitut sopimukset: Taylor & Francis

- Alennettu kirjoittajamaksu 860 €
 - Edellyttää ennakkomaksua lehtikokoelmaa tilaavasta organisaatiosta
 - Alennuksen saa vastaava kirjoittaja, jonka organisaatio on maksanut ennakkomaksun
 - Kattaa n. 2300 Taylor & Francisin lehteä
- Edellyttää
 - että kirjoittajan oma organisaatio on maksanut ennakkomaksun
- Lisätietoja: <https://www.kiwi.fi/x/RLI7B>

The transformation via offsetting summarized

Phase 1

How to move in

- Combine subscriptions with OA
- Combine entitlements and shift costs
- Establish OA processes & workflows

Phase 2

How to move out

- Unbundle the individual publications
- Fade out the reading fee
- Establish differentiated APC pricing

Tietoja FinELibin
lehtipakettineuvotteluista:
<http://finelib.fi/neuvottelut/>